

สถานะอนุมัติจ่ายขาดเงินสะสม ผิดเงื่อนไขการเบิกจ่าย อาจต้องรับผิดชอบ

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอแนะนำเสนอบทความกรณีหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่ง ได้ขอเสนอญัตติต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความเห็นชอบนำงบประมาณประเภทเงินสะสมมาดำเนินโครงการต่าง ๆ ซึ่งโครงการดังกล่าวไม่เข้าเงื่อนไขที่จะจ่ายงบประมาณประเภทเงินสะสมตามระเบียบให้เบิกจ่ายได้ ผู้สนใจสามารถศึกษาได้จากบทความดังที่จะนำเสนอนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากนัก

หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ มีพื้นที่รับผิดชอบดูแลทั้งเขตจังหวัดสุรินทร์ หน้าที่หลักที่สำคัญคือการจัดให้บริการสาธารณะ หรือหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ระเบียบ กฎหมายได้กำหนดเอาไว้ ซึ่งบางครั้งหน่วยงานอาจมีความจำเป็นต้องเสนอโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อเสนอญัตติต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้อนุมัติโครงการนั้น ๆ หากการพิจารณาอนุมัติโครงการดังกล่าวขาดความรอบคอบ หรือผิดวัตถุประสงค์ตามที่ระเบียบ กฎหมายได้กำหนดเอาไว้ อาจส่งผลกระทบต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ที่ได้ให้ความเห็นชอบได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรใช้เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจในการทำงานหรือบุคคลทั่วไป ที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูลดังกล่าว

เนื้อเรื่องบทความ

ผู้ฟ้องคดีในฐานะคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้เสนอญัตติต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความเห็นชอบให้นำงบประมาณประเภทเงินสะสม มาดำเนินโครงการต่าง ๆ ซึ่งมีโครงการจัดซื้ออุปกรณ์บำบัดด้วยกระแสไฟฟ้าสถิต (เก้าอี้ไฟฟ้า) รวมอยู่ด้วย ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลขณะนั้นได้ประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี โดยกำหนดให้เก้าอี้ไฟฟ้าเป็นหนึ่งในโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพอนามัยและสาธารณสุข อันเป็นความต้องการของชาวบ้านที่ร้องขอ โดยอ้างว่าใช้แล้วอาการเจ็บชาติขึ้น

จากนั้นรักษาการในตำแหน่งหัวหน้าสำนักปลัด ได้มีหนังสือคัดค้านว่า ไม่ควรจัดซื้อเก้าอี้ไฟฟ้า เนื่องจากยังไม่มีส่วนสาธารณสุขเพื่อดูแลและรองรับภารกิจนี้ โดยควรยึดถือปฏิบัติตามหนังสือสั่งการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาว่า ภารกิจการให้บริการเก้าอี้ไฟฟ้าจัดเป็นเครื่องมือแพทย์ที่ต้องแจ้งรายละเอียดต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยมีประโยชน์หรือข้อบ่งชี้ สรรพคุณเพียงกระตุ้นการไหลเวียนโลหิต บรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อชั่วคราว ไม่สามารถบำบัดรักษาโรคใด ๆ ได้ และต้องใช้ภายใต้คำแนะนำของแพทย์หรือนักกายภาพบำบัด อีกทั้งยังอาจเข้าข่ายเป็นการหลอกลวงผู้บริโภค แต่การคัดค้านไม่เป็นผล เพราะได้ดำเนินการตามมติที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจัดซื้อเก้าอี้ไฟฟ้า ด้วยวิธีการสอบราคา จำนวน ๑๐ ที่นั่ง ต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบว่าการจัดซื้อ ไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ เพราะไม่เข้าเงื่อนไขที่จะจ่ายจากเงินสะสมได้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จึงสั่งให้มีการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด และได้มีคำสั่งให้

/สมาชิก...

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้ลงมติอนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมชดใช้ค่าสินไหมทดแทน โดยผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งให้ชดใช้ร้อยละ ๓๐ ของความเสียหายทั้งหมด ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งแต่ไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยว่า แก้อั้วไฟฟ้า ถือเป็นเครื่องมือแพทย์ที่ต้องแจ้งรายละเอียดต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเคยแจ้งว่าอุปกรณ์ดังกล่าวมีสรรพคุณ กระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ และบรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อชั่วคราว ไม่สามารถบำบัดหรือรักษาโรคใด ๆ ได้ และต้องอยู่ภายใต้คำแนะนำของแพทย์หรือนักกายภาพบำบัด กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าการจัดซื้อแก้อั้วไฟฟ้าเป็นกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต้องจัดทำเพื่อประโยชน์ในการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อตามมาตรา ๖๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ อีกทั้งขณะนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลก็ไม่มีส่วนสาธารณสุข หรือมีแพทย์หรือนักกายภาพบำบัด ที่คอยให้คำแนะนำแก่ประชาชนที่มาใช้บริการนอกจากนี้ไม่อาจถือได้ว่าเข้าข่ายเป็นกิจการที่ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ตามมาตรา ๖๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเช่นกัน โครงการดังกล่าวจึงไม่เข้าเงื่อนไขที่จะจ่ายงบประมาณประเภทเงินสะสม ตามข้อ ๘๙ วรรคหนึ่งของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗

ดังนั้นจึงถือว่าผู้ฟ้องคดีในฐานะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โดยไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามขั้นตอนที่ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของทางราชการ ไม่พิจารณากรอบอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อันเป็นผลโดยตรงให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายต่องบประมาณ อันเป็นการกระทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อผ.๑๑๐/๒๕๖๕ ได้วางบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการ กล่าวคือ การใช้จ่ายงบประมาณประเภทเงินสะสมซึ่งจะจ่ายได้ภายใต้เงื่อนไขตามที่ระเบียบกำหนดไว้เท่านั้น แก้อั้วไฟฟ้า ถือเป็นเครื่องมือแพทย์ที่ต้องแจ้งรายละเอียดต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าการจัดซื้อแก้อั้วไฟฟ้า เป็นกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อีกทั้งไม่เข้าข่ายเป็นกิจการที่ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เมื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีมติให้จ่ายขาดเงินสะสม จึงถือเป็นการกระทำละเมิดต่อองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีอำนาจและใช้อำนาจ ซึ่งต้องรวมถึงผลหรือความรับผิดชอบในอำนาจนั้นด้วย

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อผ.๑๑๐/๒๕๖๕

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรัฏฐ์ รوبرัตน์ นิตกรปฏิบัติการ

